

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтно Икономическо Дружество „Варненски Кореняк“

Броя 1 лв.	Год. абонаментъ 25 л. Излиза ежесечно.	Редакция и администрация въ клуба—Варна, 6 Септември, 29.	Обявление се приематъ по споразумение.	Броя 1 лв.
---------------	---	--	---	---------------

Варненската община.

За нея и реда при който се ржководятъ нейнитѣ дѣла не веднага сме писали.

Работитѣ на нашата община не сж вървѣли както трѣбва, не вървятъ и сега както поне очакваше варненското гражданство.

Нѣщо по-вече отъ день на день ние сме свидетели колесницата на тия които днесъ управляватъ Варна затква въ партийното благо на нашата действителностъ.

За насъ това не е чудно, но тия които дойдоха да заменятъ въ всичко виновнитѣ свои предшественици сж върата у варненци, че другояче ще служатъ на интереситѣ на града, трѣбва о време да се позамислятъ. Трѣба да знаятъ, че петъ месеца сж достатъчни за тѣхнитѣ взаимни и вътрешни партийни с-ки и комбинации и вече отъ тѣхъ се очакватъ дѣла.

Обаче не бихме писали настоящитѣ редове ако виждахме у днешнитѣ управници на Варненската община съзнанието че тѣ споделятъ днесъ нашитѣ разбирания по общинскитѣ дѣла тъй както до вчера и въ името на които атакуваха своитѣ партийни противници и даваха и намъ и на цѣлото варненско гражданство обещания изглежда днесъ вече забравени.

Красноречиво доказателство за това сж начинитѣ по които днесъ се управлява нашата община и порядкитѣ които сжществуватъ въ нея.

Не е целта ни конкретно да се спираме на тѣхъ макаръ и да чувствуваме че дългътъ на всѣки варненецъ, а още повече на нашето д-во е чрезъ публичността да се упражнява единъ обективенъ контролъ на нашитѣ общинари.

На гледъ тѣ сж редица прояви може би не отъ голѣмъ мащабъ, но събрани и приценени въ тѣхната си външностъ даватъ картината на едно партизанско управление, което по нищо не се различава отъ предишнитѣ, даже по своята хлабавостъ и безотговорностъ за дадена партия ги надвишава.

И днешната система на партийно управление трѣбва да отвори очитѣ на варненци и убе-ди за лишенъ пжтъ, че благоденствието на Варна или най-малко, обективната служба на градскитѣ или чисто стопански

интереси е въ пълнѣнъ разрезъ съ интереситѣ на отдѣлни партии. Че не сж достатъчни само обещанията, бихме казали даже желанието и почтеността на тия които представляватъ тѣзи партии, а злото се крие въ самата система, отрицателнитѣ резултати на което никой не може да избѣгне, щомъ се нагърби да служи едновременно и преди всичко на своята партия и постъ на общината.

Въ реда на тѣзи мисли ние все пакъ си позволяваме да апелираме къмъ тѣзи въ чийто ржцѣ сж днесъ градскитѣ ни интереси.

1) Да държатъ на необходимата висота постоянното при-сѣствие, начело съ кмета, който отговаряйки на поста който заематъ следва да иматъ свободата на инициативи и решения отъ които зависятъ творческата работа, главната и прѣка отговорностъ за резултатитѣ отъ която носятъ самитѣ тѣ.

2) Да се проявява единъ стремежъ изъ вънъ текущитѣ дѣла къмъ една творческа дейностъ за която при една дееспособна общинска управа, авторитетно ржководство и по-вече амбиция, има винаги мѣсто, време и средства.

3) Начинътъ на досегашното назначаване и безогледно толериране общински чиновници на отговорни мѣста изключително въ зависимостъ тѣхната степенъ на партийни връски и безъ огледъ на личнитѣ имъ способности и качества, да се изостави до като не навлекатъ поголѣми отговорности за себе си и за тия които ги назначаватъ.

4) Въ упражнението на бюджета и разпореждането съ средствата на общината да има една предварително изработена система, която да почива на опредѣлени начала на крайна економия и лични отговорностъ на единъ разпоредителъ—кметъ.

Г. С. Б.

Всички бедни дружествени членове, които иматъ да уреждатъ въпроси предъ държавни учреждения, да се отнасятъ въ дружествената канцелария за услуга и съвети.

ДРУЖЕСТВЕНЪ ЖИВОТЪ.

Презъ изтеклия месецъ юний въпреки всичкото желание на настоятелството да постави началото на една интензивна дружествена дейностъ, поради настѣпмлия лѣтненъ сезонъ, това не можа да се реализира въ оня мащабъ въ който се проектираше.

Поради сжщата причина се отложи и обявяването на програмната дейностъ която настоятелството има решение да следва презъ отчетния периодъ.

При все това дружествениитѣ дѣла следватъ своя нормаленъ ходъ, сжществуването и живота на „Варн. Коренякъ“ будятъ интересъ отъ день на день между Варненското гражданство и неговитѣ идеи продължаватъ да печелятъ все по нови привърженици.

* * *

Презъ месецъ юний въ дружествената каса сж постѣпили следнитѣ суми:

1) Членски, встѣпителни вноски и случайни	3203
2) Посмъртна каса	2670
3) Фондъ тстави	100
4) Фондъ „Кореняшки домъ“	257
Всичко	6230

* * *

Подали декларации за нови членове 16 и приети 16.

* * *

Всички членове които иматъ лозя, хаври и др. да подадѣтъ декларация въ общината най-късно до 25 юлий. Декларации се намиратъ въ дружествената канцелария.

Посмъртната каса.

Въ бр. 65 отъ 24 юний т. год. на Държавенъ вестникъ е публикуванъ правилникъ за посмъртнитѣ и др. спомагателни каси съ застрахователенъ характеръ.

Правилника като признава че малки застрахователни сдружения могатъ да сжществуватъ при разни организации и стопански предприятия, предвижда известни задължения и подвежда всички подъ контрола на „учреждението за контрола“, (която контролира всички застрахователни д-ва) и тия малки сдружения.

Посмъртната каса при нашето д-во попада сжщо подъ този контролъ.

Въ срокъ отъ 6 м. считано отъ датата на излизанъ въ Държавенъ в-къ правилникъ, настоятелството на нашето д-во трѣбва да представи на „учреждението за контрола“ на одобрение.

1. Учредителния актъ, уставъ, правилникъ и пр. на посмъртната каса както и подробно изложение на плана и естеството на посмъртната ни каса.

Правилника за посмъртната каса на д-во Варн. Коренякъ въ своята целостъ е въ съгласие съ излезлия правилникъ. Има само нѣколко точки които подлежатъ на изменение. Н-то трѣбва при едно извънредно общо събрание на д-вото да представи редакция на тия изменения и по този начинъ да съгласува напълно нашия правилникъ съгласно излезлия въ Държ. вестникъ такъвъ.

Новия правилникъ предвижда да

се водятъ задължително отъ малки-нитѣ застрахов. сдружения касова, инвентарна и членска книги, които да бждатъ прономерувани и прош-неровани и заверени отъ нотариуса. Освенъ това се води и книга за изплатенитѣ помощи.

Параграфъ 15 на правилника опредѣля, че малкитѣ застрахователни сдружения могатъ да практикуватъ само осигуровка за животъ и пенсия.

Въ сжщия се опредѣля съотношението на размера на изплатената застраховка. Най-голѣма и най-малка сума на членоветѣ, което съотношение трѣбва да бжде 2:1 или най-голѣмата сума ако е 10000 лв. най-малката трѣбва да бжде 5000.

Съ излизането на правилника поставятъ се подъ сигурна и здрава контрола всички малки осигурителни сдружения, както това е направено за всички осигурителни д-ва. Разбира се, това е въ интереса на осигурителитѣ се и не може да не радва всички.

Вѣрваме, че настоятелството на д-во Коренякъ ще направи всичко за да бжде удостоенъ въ най-скоро време правилника за посмъртната каса при д-вото, съгласно новия правилникъ за приложение закона за държавния контролъ въ всички застрахователни дружества и всички посмъртни пенсии и др. спомагателни каси съ застрахователенъ характеръ.

В. Ж.

Кореняци,

Четете Вашия вестникъ, той за Васъ се издава.

ВОДАТА.

Един от най-важните елементи за съществуването на всички живи организми е водата. След въздуха тя иде на втори ред. Човешкото тяло съдържа около 70% от неговата тежест.

Можем да си представим какво би представлявало това тяло, лишено от своята влага: моментално спиране на функциите на всички органи. Това е и за растителното царство. А ако се поогледаме във всекидневния живот ще разберем че без водата нищо не става; нито това което природата ражда, нито това което човешката ръка създава. Човекът както и животното не се грижат за въздуха, те го намират на всякъде и винаги в природата; водата обаче им създава по-големи грижи. Ето защо при основаването на всяко заселище първо се има предвид водата; тя трябва да се докара най-напред било от близкото или от далечно разстояние. Нуждата от вода е най-тесно свързана с човешкото съществуване и като така тя представлява един от най-важните въпроси които човъкът трябва да разреши. Че това е така ние го чувстваме всеки ден, особено когато водата е в малко количество. Нуждата от вода се увеличава колкото човъкът е културно по-развит и за това в последните десетилетия въпроса за водоснабдяването на населението мръста е изпъкнал на преден план. На всякъде са създадени законоположения за снабдяване селата и граовете с добра и изобилна вода. Качествено водата бива твърда и мека, според почвата през която тя тече и минералните части които се съдържат в нея в разтворено състояние. Варненската вода се числи към средно коравите води. За гр. Варна водоснабдителният въпрос е един от най-важните, и неговото правилно уреждане е дълг на общинската управа.

В старото време, града Варна, тогава Одесус, е получавал водата си от изворите които се намират в южните и западни склонове на франгенското плато. Един от важните извори е бил този който извира на север от с. Кестрич, в дерето наречено „Драгу-Кула“, чиято вода сега е схваната и отведена за нуждите на манастирските имоти „Св. Константин“ и околните почивни станции. Част от тази вода е дадена на с. Кестрич. От Драгу-Кула, водата е минавала в зидан канал по склоновете на платото под сегашното Ташиж-Тепе, поемал е и водите на изворите под това тепе, от там се спуска към града и отвежда водите към един резервуар, които се намират там където сега е построена девическата гимназия. След от този канал се откриха преди 2 години в едно двориче на с. и. от пъхотните казарми зад Кокарджанския канал. Допустимо е да са служили за нуждите на тогавашния град и други малки извори в околността на града, а именно: сегашните „Франгенски извори“, „Кемер Деро“, „Соук-Сулар“, „Теке-Караач“ и др. Също е имало и кладенци тъй като под града минава подпочвена вода.

Трябва да се предполага че и през сръдните векове старата Варна е използвала така същите води; защото няма следи от водопроводи които да са довеждали води от по-големи разстояния.

След освобождението населението на Варна се увеличава и с това нараствала и нуждата за повече вода. Проучване за докарване вода в града от по-далечни извори са били правени от страна на градската общинска управа, но едва в началото на XX столетие се е пристъпило към по-сериозна работа, като е решено да се схване и докара водата на извора Харамиде,

отстоящ на 22 км. от града в землището на с. „Сюн-Бей“. През 1909 г. е обявен конкурс за изработване на проект за ново модерно водоснабдяване, а през 1908 г. са почнати работите. През 1909 г. се схвана водата на Харамиде, а в 1911 г. се докара в града. В това време се постави и градската водопроводна мрежа. Войните спреха временно доискарването на водопровода и едва през 1925—1926 се схванаха и аджемлерските води, след като се уреди недоразуменията появили се между двете общини по въпроса за отнемането на водата. Преди това бяха схванати и водите над село Елеч. Във новия водопровод се вкараха по-после и водите на изворите Теке-Караач и Соук-Сулар. Последните са снабдявали и по-рано града с вода.

Произходението на всичките тези води — нови и стари — е от подпочвените води на високото плато което почва от с. Дервент и свършва към Дживизлий, или както обикновено се нарича Франгенско плато.

Това възвишение средно 300 м. над морското равнище — е доста водоносно и може да осигури града с вода за дълго време. Като казахме по-горе по юго-западните му склонове, от Варна до Аджемлер извира водите, които сега задоволяват — ако и слабо — нуждите на града. Тяхното количество е 32 литра на секунда. Това прави за денонощие 2765 куб. метра, или 2,765,000 литра. Като се вземе загубата в мрежата в размер 20% остава едно действително количество от 2,112,000 литра за 24 часа или при едно 80,000 население пада се на глава едва 27 литра за 24 часа. Като се има предвид че за градовете на нашата географическа широчина и с наш климат имат нужда от 100 литра на глава за 24 часа или за едно 80,000 население ще трябва да влиза в града денонощно едно количество от 8,000,000 литра. Липсва ни следователно за сега едно количество от 5,880,000 литра денонощно. Като се има предвид че тези цифри са за едно 80,000 население, ще разберем че те са нарастнали още повече ако пресметнем нуждите за едно 100,000 до 120,000 население.

Варнен. община ще трябва следователно да увеличи дневната джба на вода за глава от 27 литра на 100 литра. Какво трябва да се направи? Ще се търсят нови води! Такива има в не далечно разстояние от града. Пакъ франгенското плато е мръстото, което ще ни даде исканата вода. Това са изворите на Батовската рѣка между селата Ени-кьой, Дживизлий, при с. Малка-Франга и при с. Дервент. Последните проучвания доказаха че за Варна може да се вземе от около 110 литра на секунда хубава изворна вода или 9,504,000 литра за 24 часа, или заедно с сегашната вода Варна ще разполага с около 11,700,000 литра за денонощие, което количество ще задоволи едно население от 146,000 души в дни на най-голямата консумация.

Града Варна разполага с достатъчни воми. Ако един ден неговото население се увеличи в размер да почне да чувства нова нужда за вода, техните ще потърсят в дълбочините на равнището между Варна, Паша-кьой и Аджемлер нови подпочвени води. Въроятност за тяхното съществуване има, а проучванията които трябва да се правят и в това направление ще докарат това. Трябва да осигурим водата и за бъдещите поколения.

Асен Влаев-Варна
Склад за мобили
ул. Владислав.
Цени конкурентни.

Международния коопер. ден и българската кооперация.

Международният кооперативен съюз е определил първата събота и неделя на месец юли да бъде ден на тържеството на кооперацията. На този ден (тази год. 3 юли) 40 нации с 70,000,000 кооператори манифестират под многоцветното кооперативно знаме своята мощ и солидарност и желание за по-големи постижения в областта на социалния мир и по справедливо разпределяне на материални блага.

В дни на обща разруха в които стари организации и системи са безплътни, единствени кооперативните организации се оказали устойчиви, жиливи, приспособяващи се към новите социални и стопански условия на живота. Българската кооперация, особено след войната, завоюва позиции и постигна големи успехи във всички области на нашия стопански живот. Тия успехи не могат да не радват всички добри кооператори и сега, когато се намират в навечерието на отпразднуването на X-тия международен кооперативен ден, ние с радост изнасяме в цифри положението на българската кооперация, което положение ще насърчи още повече кооперативните дейтели и ще окуражи и най-песимистично настроените към дѣлото на кооперацията.

Направила отначало първата срамжлива и колеблива крачка в областта на земеделския кредит, днес българската кооперация съществува победоносно във всички области на нашия стопански живот. В края на 1931 год. към Б. З. Банка са членували 1542 селски кредитни кооперации, обемащи 221,264 членове, с собствени средства 660,536,000 лева и влогове 391,811,636 лева.

Към края на същата година, към Българската Централна Кооперативна Банка са числили като редовни членове 470 кооперации, от които:

218 популярни банки с 158,939 членове; с собствени средства 864,409,274 лева дѣлов капитал и фондове 2,421,039,525 лева влогове.

71 потребителни кооперации членове 69,795, капитал и фондове 76,717,562 лв. и влогове 177,727,863.

72 занаятчийски производствени кооперации, с 555 членове, капитал 3,261,706 лв. и 27,349,310 лв. влогове.

53 жилищни кооперации, с 2081 членове капитал 188,067,434 лева и влогове лева 9,766,824.

27 кооперации за общи доставки, с 23,347 членове и дѣлов капитал 86,486,259 лева и влогове 157,948,111.

2 кооперативни застрахователни дружества, с капитал 419,440,213 лв. и 13,849,361 лв. влогове, от които само чиновническото кооперативно спестовно застрахователно дружество или 116,950 членове и 369,466,318 лева капитал и фондове и учителската каса — членове 16,240 и 49,974,000 лева капитал и фондове.

Между многото силопроизводни кооперации, нека споменем за епохалното дѣло на електрическата централа „Вжча“, която обема 24,000 членове с собствени капитали и фондове 127,082,44 лева.

Българската производствена кооперация не се ограничила само в занаятчийското производство. Нейният пристъп към едрата индустрия завърши успешно с постройката и експлоатацията на първата българска кооперативна захарна фабрика „Българска Захар“ в с. Долна Нитрополия, Плевенско, която обединява по-голямата част от цѣлклопроизводителите в северна България. Втората кооперативна захарна фабрика е основана вече в София. В проект е да се основе такава и в Шумен.

Горните цифри за успеха на българската кооперация не могат да

не изпълнят с чувство на гордост сърцето на всички кооператори, обаче, българската социална и стопанска структура, страна на дребно занаятчийско и дребно производство, ни налага още по-големи усилия за коопериране на всички производители и консуматори. Нека това бъде наш лозунг когато утре ще се наредим да отпразднуваме X-тия международен кооперативен ден.

Ние варненските кооператори, има да развиваме още цѣлини, за да постигнем идеали на кооператора — всички граждани да се проникне от дълбокото съзнание, че слабите економически единици, каквито са болшинството в града, ще намерят своето спасение само в кооперацията. Но въпреки че ние сме далеч от това, което се желае и което ни предстои за постижение, кооперативна Варна все пак е в първите редове на българската кооперация. Пред нас е мощната фигура на Варненската Популярна Банка, приютила при себе си 5000 варненски граждани с повече от 140,000,000 лв. собствени и чужди средства. До сега са нейните поспестими — Приморската и Еврейската популярни банки, които безшумно творят блага на своите членове. Потребителната кооперация представена от кооперация „Напред“ с своите многобройни членове. В града ни са основани и работят още и следните кооперации: Механическа коравна производителна кооперация „Съгласие“, лозарските кооперации „Димитър“ и „Мискет“, рибарските кооперации „Риболовец“, „Добруджанец“, „Успех“ и „Надежда“. Производителната содомимонедната кооперация „Съединение“. Независимо от тия кооперативни организации, в града ни има още и представителство на Съюза на популярните банки, респективно Д-во „Задруга“; на чиновническото спестовно кооперативно застрахователно дружество; Общия съюз на земеделските кооперации, учителската каса и Районния съюз на земеделските кооперации.

Пред ръководителите на горните кооперативни организации са открити още големи задачи за разрешение. На членовете на същити тежки голѣмото задължение да бъдат продани и неуморни кооператори, изпълнени с съзнанието, те творят нова стопанска система, кооперативната, която носи мир, благоденствие и човѣчност. Нека утре, на 3-ти юли, международният кооперативен ден, се явим масово да манифестираме нашето желание и единоразно за осъществяването на това ново по-свършено общество — общество на стопанска демокрация.

Д.Д.

Лозарската кооперация „МИСКЕТ“ раздава на всички свои членове и тези на Д-ство „Варненски Кореняк“ Син камък по 14 лв. килогр.

Запишете се в Д-во „Варнен. Кореняк“ и подкрепете неговите усилия. Стига партийни ежби. Варна се нужда от силотени усилия на всички свои синове.

Печатница „Изграв“ — Варна

ВИШЕ ТЪРГОВСКО УЧИЛИЩЕ.

Касае се за нашата търговска академия. Както е известно тя се откри по силата на една необходимост. Нуждата от специално висше образование по стопанство и търговия и то получено в България извика на живот през 1921 Висшето търговско училище в града ни открито и издържано със скромните средства изключително на Варнен. Търг. Индустриална Камара и студентски такси.

Да говорим за големите усилия и неуморен труд за заслужилите наши съграждани за реализирането на това хубаво дело в нашия град и за значението на подобно заведение. Въобще за стопанска България е излишна.

От 9 години вече цъла стопанска България чувства гълемата полза от живата струя на випостници от Висшето Търговско училище, които достойно носят на плещите си товара и отговорността на своето предназначение.

Специално за Варна, забравяйки и изнемогащата економически Търговската академия има и своето друго значение, нейните възпитаници от всички ктове на България, идвайки тук да разширят и закрепят своите знания, косвено да принасят до известна степен за създаване поминък и обезпечаване хляба на не малко варненски граждани. Особено това се отнася за населението на новия квартал около търговската академия да се чувства като латински квартал на Варна и много разчита на своите студенти за връзването на двата края.

Не отдавна събитията около въпроса за таксите в академията бяха станали цъли обществени въпроси за варненци и ако тѝ останали почти сжщити, не защото без тѝхъ рискува и издръжката и съществуването на учебно заведение.

И ето днес ние сме изправени предъ опасността да изгубим тази придобивка за Варна. Да я изгубим следъ преодолени пречки непоносим труд, когато тъкмо академията е вече издагната в истинската смисъл до степен на едно Висше учебно заведение.

И тази опасност е вече на лице, благодарение благородния жест на един гълем българин, покойник Ценов от гр. Свищов, който е завещал един имот и сума от 40.000,000 лв. за откриване и подържане висше търговско училище в родния му гр. Свищов.

Изпълнението на завещанието е предоставено на държавата и вече споредъ нашите сведения има внесено законодателно предложение в камарата.

При създаденото положение от посмъртната воля на един българин, който по закон не може да не бъде зачитан, наистина съществуването на Варнен. Търг. академия е поставена на карта.

Заминали сж в София от нѝколко дни, в връзка така сложения въпрос, окръжния управител г-н Даскалов, председателя на Търговската камара г-н Б. Абаджиев, ректора на академията г-н Ц. Каланджиев.

Каква е тѝхната мисия предъ надлежните фактори, ние не знаемъ но все може да се придогада, и тѝ ще направятъ всичко възможно за да освѣтлятъ мероданите мѝста и лица за фактическото положение, което се създава и искатъ нѝкакъ чрезъ зависящата отъ държавата изпълнението на завещанието да стане по начинъ щото да се обезпечи съществуването и на двете Висши търговски училища в България, като се поставятъ в хармония тѝхните учебни програми безъ да се покриватъ една друга.

При това като прибавимъ, че завещанието на покойния Ценов е съставено презъ 1912 год. когато нѝмахме Висше търговско училище в Варна, лесно може да се разбере, че и самия той надали е искалъ при неговата наличност, вече да се открие и поддържа друго

Умѣенето да се пуши.

Гръцкият ученъ Константинъ Скумбурдисъ, който се е посветилъ на изучаването на влиянието, което оказва пушенето на тютюня върху човѣския организъмъ, е дошълъ до любопитни и твърде важни за всѣки пушачъ заключения.

Количеството на никотина, който се съдържа в тютюневия пушекъ и който се утаява в бѣлия дробъ и по стените на дихателните пѣтища на пушача, е право пропорционално на скоростта, сж която пуши последниятъ. Човѣкът, който пуши сжързи смукания, поглѣща отъ 48 до 52 на сто отъ никотина, който се съдържа в тютюневия пушекъ; човѣкът, който пуши като не бърза, сж паузи, поглѣща отъ 31 до 33 на сто никотинъ, а бавния пушачъ поглѣща не повече отъ 4 на сто.

Пушенето трѣбва да се учи отъ турците, които правятъ това бавно и тържествено. Количествено турчина изгарча, може би, повече тютюнъ, отколкото европейецът, но вреди не количеството, което се презрѣща в димъ, а количеството на никотина, който е просмуканъ отъ изпушения тютюнъ.

Поради това по-безопасно е да изпуши човѣк три сухи, добре горещи папириси, отколкото една влажна, която е принуденъ да пуши сж известно усилие. По-малко е вредно да изпушимъ три папириси „сжзнателно“, т. е. вѝ отговоръ на сжзнатото желание да пушимъ, отколкото да пушимъ машинално, както правятъ хората вѝ време на време на работа или когато размислятъ за нѝщо. Когато човѣк пуши машинално, като мисли вѝ това време за друго, той пуши по-бързо, отколкото му било „приятно“ и поглѣща по-гълемъ процентъ никотинъ, отколкото турчинът, който пуши съвсемъ сжзнателно сж наргелето си.

Изобщо, споредъ мнението на Скумбурдисъ не бива да се пуши. Но ако иска човѣк да пуши, то трѣбва да помни, че колкото по-бавно пуши, толкова е по-добре за него.

Нонеже никотинътъ бързо се издиша, много е полезно да се прекъсва пушенето поне за два три дена вѝ продължение на един месецъ.

Човѣкът, който пуши, когато пие чай или кафе, като почива презъ това време, рискува да поглѣне по-малко никотинъ. Но човѣкът, който пуши, когато работи, като забрави при това да следи, щото въздухътъ вѝ стаята да се прочиства отъ тютюневия пушекъ, не може да не повреди нервната си система.

И тогава се получава омагьосанъ кръгъ: човѣкътъ сж болни нерви е вредно да пуши, но разстроениятъ нерв не му позволяватъ да престане да пуши.

Висше търг. училище вѝ Свищовъ.

Вѝ всѣки случай този е единъ важенъ въпросъ, а за Варна е отъ жизнено значение и ние се надѣваме, че отговорните лица, държавата и самите изпълнители на завещанието да направятъ зависещето отъ тѝхъ за правилното му поставяне и разрешение.

Всички следва да признаемъ че Вари. Търговска академия трѣбва да съществува защото заслужава това, сжщо Варна има право на нея.

Г. С. Б.

По поводъ новото преименование на улиците, умоляватъ се членовете и абонатите да съобщатъ вѝ канцеларията на о-вото новите си адреси.

Десетъ дневните трудови

повинностъ.

Главните цели, които си поставя временната трудова повинностъ сж покарани вѝ чл. 5 на правилника за прилагане тая повинностъ—тѝ сж:

а) Да се развие у гражданите независимо отъ тѝхното овъществено положение и имотно състояние любовъ къмъ обществените работи и физическия трудъ.

б) Да се организиратъ използватъ общественото работните сили вѝ страната, за да се пдвдигне производството и благостройството. Колко много би се направило сж тая повинностъ, ако общините и държавата положатъ по строгъ контролъ на работата.

А този контрол е лесенъ и леко изпълнимъ, стига да се спазва правилника и нарежданията на Главната Дирекция на трудовата повинностъ, като се назначаватъ за ръководители технически лица сж каквито общините разполагатъ и се опрѣделя точната работа, която общо и частно всѣки младежъ е длъженъ да изработи.

Държавата получава 30% отъ сумата по откупите и 50% отъ глобите и е образувала фондъ главната задача на който е да осигури плащането на допълнително назначения контроленъ и ръководенъ персоналъ по отбиване на 10-дневната временна трудова повинностъ. Временната трудова повинностъ може да трае и по-вече отъ 10 дни, но поради това че винаги се практикува работа за 10 дни тя се нарича отъ всички 10 дневна трудова повинностъ.

Обаче държавата не назначава такива лица и се задоволява сж не-ефикасния надзоръ на своите чиновници, които поради своята работа и малочисленостъ не могатъ да упражняватъ нужния контролъ. Двамата инспектори при Главната Дирекция извършватъ само върховния контролъ и не могатъ да следятъ непосредствено работите. Ето защо резултатътъ не е и не може да бжде добъръ.

Временната трудова повинностъ може еа се използва споредъ правилника за направа на:

пѣтища, желѣзници, канали, водопроводи, баражи, постройки на сгради, планиране села и градове, упрѣждане пороиза, корегирание реки, изсрчаване блата, прекарване телеграфи и телефонни линии, приготвяване строителенъ материалъ, залесяване, експлоатация на гори, обработване на държавни, общински и др. обществени стопанства, овощни и зеленчукови градини, консервиране съедни продукти, приготвяване платна и дрехи за болници, предпазване отъ напасти, скакалци, наводнения пожари и др.

Всеки може да прицени вѝ какви ограничени рамки се е движала работата на вреленната трудова повинностъ до сега и какъ широкъ просторъ е откритъ пнедъ нея.

Ний искаме само да напомнимъ на отговорните лица да направятъ потребното за даване импулсъ къмъ по-продуктивна работа на отбиващите временната трудова повинностъ.

Нека се култивира вѝ съзнанието на младежта охота къмъ оаществения труд, макаръ отначало да ожде тежко и да става нужно да се прилага чл. 79 отъ правилника (глоба и работа подъ стража). Безъ строгостъ и дисциплина резултатите отъ работата никога нѝма да бждатъ задоволителни. и отговорните лица могатъ лесно да попадатъ подъ санкциите на чл. 90 отъ сжщия правилникъ който гласи: поради немарливо неизползване дадените имѝ трудови сили виновните се наказватъ сж глоба до петъ хиляди лева и затворъ една година. Ако това се върши умишлено наказанието се удвоява.

В. Ж.

Четете в. Варнен. Коренякъ

КНИЖНИНА

Вѝ редакцията ни се постѣпили двѣ книжки: **Одесусъ** (стара Варна) и **„Законъ на Злото“** (вѝ литературата и вѝ живота) написанъ отъ нашия съгражданинъ **Г-нъ Жеко Ив. Жековъ** адвокатъ.

Първата отъ тѝхъ е кратъкъ очеркъ на всички исторически събития сж които е свързанъ иметъ на нашия градъ отъ най-старо време.

Цѣлата книжка се състои отъ 34 страници обикновенъ форматъ.

Чрезъ послѣдователностъ и кратко описание на тѝзи събития вѝ кръга само на поставената задача. Автора сполучливо разкрива исторически данни изѝ живота на нашия градъ вѝ разните епохи и така дава материяли за историята на Варна, което е и неговата цѣль.

Книгата е написана на лесно-достѣпенъ езикъ и представлява приятно четиво за вѝчки варненци, които се интересуватъ сж миналото на своя градъ.

Ний я препорѣчваме горѣщо на нашите читатели, които могатъ да си я набавятъ и отъ канцеларията на Д.во „Варнен. Коренякъ“

Варна, че пакъ Варна.

Не е скромностъ да се хвалимъ сами, и не го правимъ, но други, чужденци, не се въздържатъ и явно изразяватъ своето възхищение отъ китния крайморски градъ на България. Че какво не имъ прави приятно впечатление? На първо мѝсто тѝ сж вѝ възторгъ отъ слънчевото изложение на града; въздуха ги споява сж морския си меризъ; живописните гледки, тъмносиниятъ морски ширъ имъ гали естетичния погледъ. А липите по нашите чудно хубави булеварди сж друга наша гордостъ. Тѝкмо сега тѝ ни поднасятъ щедро своя букетъ. Цѣлъ градъ е потъналъ вѝ аромата на липовия цвѣтъ. Ние се опиваме отъ удоволствие, а гостите ни, лѣтовници, които вече масово прииждатъ сж неизразима наслада поематъ дълбоко вѝ своите гърди парфюма, този божественъ даръ на живите корони на декоративните дървета вѝ стройни редове и безбройно множество. Днесъ единъ чужденецъ ми се призна сж видима искреностъ, че той, ето вече трета година идва да летува вѝ Варна се по това време да си усили здравето, да си опресни духътъ и да си парфюмира цѣлото сжщество сж липовъ ароматъ. „Вѝ никой градъ, казва, толкозъ липи не съмъ виждалъ. Сж тѝхъ, сж морето и въздуха се компенсиратъ за всички други дребни неудобства“.

Това богатство сжкашъ малко се цени отъ мнозинството на нашето общество. Възрастни и деца нападатъ безжалостно хубавите ни липи и кършатъ имъ клонетъ за цвѣта. Гдѝ сж сжзнателните граждани, гдѝ е общината.

И.Д.

Печатница Изгрѣвъ

Комисарството по прехраната

Комисарството по прехраната в града ни се създаде по силата на „Закона за облекчение продоволствието и за намаление на скъпостията“ от 1924 год. Съгласно закона то е автономно учреждение под контролата на общинския съвет, респективно тричленната комисия.

Задачата на Комисарството сж според закона:

1) Да проучва на мѣстна почва въпроситѣ относно борбата съ скъпотията и спекулата

2) Да прилага решенията на общинския съвет (тричл. комисия) отнасящи се до облекчение или ограничение на скъпотията и спекулата.

3) Да организира продоволствието на нуждаещото се население съ първа необходимост: хлѣбъ, зърнени храни, варива, зеленчукъ, месо, риби, млѣчни произведения, топливо, солъ, газъ и пр.

За постигане горнитѣ цели, комисарството урежда съответни предприятия, извършва известни доставки, сключва договори съ производителни кооперации или частни фирми. При това общинският съветъ се задължава да даде на негово разположение необходимитѣ суми. Като автономно учреждение, то

има отдѣлна канцелария и смѣтководство. При това всички предприятия извършва безъ да спазва закона за Б. О. П. Понеже формалноститѣ на последниятъ може да попречатъ на експедитивността на комисарството.

Отъ до тукъ изложено ясно произлиза грамадно социално значение на това учреждение и ролята, която му е възложена да играе.

За Варна, като курортен градъ, гдето се стичатъ лѣтовници отъ разнитѣ краища на страната и отъ Европа, скъпотията и спекулата иматъ добра почва да се развиятъ. Едновременно изпѣква и голѣмата роля на комисарството, която се състои да ги ограничи.

Бѣнъ отъ това, при економическото положение въ което изпадна нашия градъ, безработицата и нуждаещото се население, евтинитѣ продукти, ще сж една помощ и облекчение за всички.

Схачайки това Варненският Общински съветъ, още отъ началото даде на разположение на комисарството използването на две готови стопанства: гората и зеленчуковата градина.

Приходите отъ гората сж били следнитѣ:

ВЪ ТОНА:

ВИДЪ	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30
Дърва к материалъ	7055	7993	5333	6527	8283
Дървени вж-глища	172	206	283	585	277
Колци за лозя	52076 бр.	48192 бр.	15000 бр.	23588 бр.	19539 бр.
Вършина	—	—	—	—	1397 кол.
Стари дървета (баби)	—	—	—	—	67

При това сж постъпили въ касата на комисарството:

Приходъ отъ:	1927/28 г. лева	1928/29 г. лева	1929 30 г. лева
Дърва и стр. материалъ	2373417	2990207	4899188
Дървени вжглища . . .	707500	1391177	678950
Колци за лозя	45000	33606	49882
Вършина	32245	57292	59565
Стари дървета (баби) . .	22400	8400	28451
Всичко	3180562	4480682	4716036
Всичко извърш. разходи	2225923	3165308	3338133
Реализир. чиста печалба	954639	1315374	1377903
% на печалбата спрямо разходите	42.8%	41.5%	41.2%

Прѣзъ 1929 год. комисарството е изнесло 247 тонн дърв. вжглижа въ странство.

*

Експлоатацията на зеленчуковата градина изисква добри познания по землеобработването, опознаване на почвата и времето. При това и ясна представа за нуждата, която ще задоволява. Уредитѣ, съответнитѣ приспособления и др. т. сж единакво необходими. Колкото по-добре сж проучени тия въпроси, колкото повече се прилагатъ съответнитѣ рационализации, които препорѣчва днесъ науката, толкова и влиянието на природнитѣ явления върху производството се намаляватъ и се добиватъ по-постоянни резултати.

Зеленчуковата градина е още въ голѣма зависимостъ отъ природнитѣ явления, което се подкрепя отъ факта, че приходитѣ отъ нея иматъ голѣми колебания. Така тѣ сж били:

1927 г. — 1,536,323 — лв.
1928 г. — 2,030,200 — „
1929 г. — 1,605,358 — „
1930 г. — 1,712,746 — „

Споредъ докладитѣ личи, че се прави всичко възможно, да се онстранятъ лошитѣ природни влияния. Би било добре приходитѣ, които се добиватъ отъ зеленчуковата градина, да се внасятъ за подобрене на самата градина. По такъвъ начинъ приходитѣ отъ нея би било по-постояннѣ.

Продадени сж презъ:

	1927 г.	1928 г.	1929 г.	1930 г.
1. Спанакъ килогр.	25552	31013	5955	
2. Репички връзки „	14505	41373	30380	
3. Рѣпи зимни „	6687	9291	7743	
4. Лукъ зеленъ връзки	52695	136965	65893	
5. Цвѣкло салати	12413	32711	8741	
6. Краставички бр.	57909	109920	115009	
7. Пиперъ слад. килогр.	64694	82265	39218	
8. Картофи черв. „	14366	14539	2420	
9 „ жълти „	12441	11130	25810	
10. Зеле бройки	116427	94687	113236	

Презъ последнитѣ години е било увеличено производството на семена, съ което се цели да се постигне по ниска цена на зеленчука, понеже готовитѣ семена се доставятъ на доста високи цени.

Въ сжщото време е увеличено производството на фуража.

Презъ 1930 г. сж направени опити съ устройството на модеренъ свинарникъ и е проектирано да се създаде модерно птицевъдство. Сви-

нитѣ и птицитѣ ще се изхранватъ отъ остадѣцитѣ, добити отъ зеленчука.

За поддържане „чешитѣ“, комисарството е прибѣгвало до закупуване отъ пазара известенъ зеленчукъ.

Презъ тритѣ години то е закупувало жито, като съ това е целѣло да ограничи спекулацията съ този артикулъ.

Балансътъ за тритѣ последни години е билъ както следва:

Активъ	на 31 декемврий		Пасивъ		
	1928 г.	1929 г.		1928 г.	1929 г.
Каса	214571 25	209229 55	Фондъ прех.	1433155 91	2289652 91
Стоки	108723 —	427210 —	Депозанти	146530 —	201250 —
Диб. и кред. . .	224246 76	833869 46	Стоки (?)	— —	— —
Недв. имоти . .	22295 —	23306 —	Тек. лихв. см.	4166533 —	— —
Движ. имот. . .	119235 —	128430 90			
Зеленч. град. .	484293 90	583607 —			
Зърнени хр. . .	4427316 —	86000 —			
Депоз. и гар. .	146530 —	200250 —			
Всичко	5746209 91	2400902 91	Всичко	5746209 91	2490902 91

Активъ	на 31 декемврий		Пасивъ		
	1930 г.			1930 г.	
Каса	317573 55		Фондъ прехрана . . .	1395521 01	
Стоки	— —		Депозанти	176050 —	
Дибит. и кред. .	632199 46		Стоки (?)	297012 —	
Недв. имоти . .	24400 —		Текущи лихв. с ки . .	1593595 —	
Движ. „	100440 —				
Зеленч. град. .	641036 —				
Зърн. храни . .	1560042 —				
Депоз. и гар. .	189530 —				
Всичко	3465178 01		Всичко	3465178 01	

Законътъ се измѣни и допълни съ новъ законъ, одобренъ съ указъ № 289 и публикуванъ въ „Държ. Вестникъ“ бр. 63.

Съгласно тѣзи допълнения и измѣнения лица и сдружения, които изкуствено повишаватъ ценитѣ, или ги задържатъ, съ глоба отъ 10,000 до 50,000 лева и затворъ до една година.

Ако пъкъ търговецъ продава на цени надъ нормитѣ или не поставятъ етикети съ означение продажнитѣ цени на предметитѣ, които предмети продаватъ за всѣко констатирано нарушение, се глобялатъ

до 5000 лв. и глобитѣ се събиратъ веднага.

*

Отъ изложеното до тукъ личи голѣмото социално значение на комисарството, като регулаторъ на ценитѣ или като снабдител на нуждаещото се население съ продукти отъ първа необходимостъ.

За това освенъ общинскиятъ съветъ и комисарството ние, гражданитѣ, трѣбва да съдействуваме на последното, за да може по-цѣлостно да постига целитѣ, които преследва.

Кехайовъ.

Хроника.

Въ града ни до днесъ има на лѣтуване около 1100 чужденци и около 2000 гости отъ България.

Това е приблизително сжщото количество, каквото статистиката показва и миналата година по това време.

Има изгледи на много добро посещение, като се има предъ видъ неблагоприятното до сега време.

На 10 т. м. Народни театъръ — драмата завършва своитѣ гастроли въ града ни.

Тѣ оставатъ най-хубави спомени съ художествената си игра. И наистина, който видъ постановката на Хъшове, Егмондъ, Тристанъ и Изолда и др. нѣма да забрави никога впечатлението, което тѣ оставятъ.

Дано раздѣлата на артиститѣ да е само временна.

На 12 т. м. започватъ гастролитѣ на Народната опера, която пристига отъ София на 10 т. м.

Научаваме се, че лозарската кооперация „Мискетъ“ проучва въпроса за откриване една кооперативна сергия за продажба на овошкитѣ на своитѣ на своитѣ членове и др. Варненски лозари презъ настоящия сезонъ.

Заплащането на тѣзи овошки ще става срещу получаването имъ още, а допълнително следъ приключване на продажбитѣ ще се раздаватъ и съответни коо-

перативни премии реализирани между покупната и продажна цена следъ спадане на разходитѣ.

Ако това начинание на кооперация „Мискетъ“ се реализира нейнитѣ лозари да разнасятъ и предлагатъ своята стока отъ сергия на сергия, до като най-после бждатъ принудени да я дадатъ на безценица.

Обръщаме вниманието на пристанищното управление въ града ни, че отъ алеята която води за пристана подъ морската градина до самата бетонна частъ има едно пространство около 5—10 м. насипано съ пѣськъ отъ вълнитѣ. Това представлява голѣмо неудобство за тия които следвайки алеята искатъ да се качатъ на пристана.

Не е ли възможно алеята съ твърда прѣстъ да бжде продължена до самия пристанъ и ако това е безпредметно съ огледъ евентуално отвлечане при по-голѣмо вълнение по бетонната частъ на пристана отъ къмъ брѣга да бжде продължена и съединена съ самата алея.

Това не ще коштува много пари?

Пивница „СЛАДКА ДУМА“ на Коста Щеревъ ул. Мария Луиза № 24 ще намерите винаги чисти варненски вина и чисти екстра ракии, само за мераклии.